Raadsvoorstel

Raadsvergadering d.d.	23 november 2026
Zaaknummer	574684
Portefeuillehouder	Wethouder C. Ponne
Onderwerp	Verordening maatschappelijke ondersteuning 2027

Beslispunten

1. De Verordening maatschappelijke ondersteuning 2027 gemeente Vlieland vast te stellen.

Samenvatting

De gemeente Vlieland actualiseert de Verordening maatschappelijke ondersteuning (Wmo). In de nieuwe verordening staat duidelijker beschreven hoe inwoners met een ondersteuningsvraag worden geholpen en welke stappen worden doorlopen om te bepalen welke ondersteuning passend is. Daarbij wordt eerst gekeken wat iemand zelf, met hulp van het eigen netwerk, algemene voorzieningen of het gebiedsteam kan oplossen en wordt waar nodig een maatwerkvoorziening ingezet. De nieuwe verordening sluit aan bij actuele wetgeving en rechtspraak en bij de huidige werkwijze van de gemeente en de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân. Hiermee wil de gemeente zorgen voor een duidelijke, zorgvuldige en passende uitvoering van de Wmo.

Aanleiding

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor lokaal beleid en uitvoering op het terrein van maatschappelijke ondersteuning. Het werkterrein van de Wmo heeft zich gestaag ontwikkeld: regelingen vanuit het Rijk, jurisprudentie en natuurlijk eigen lokale ervaringen. De afgelopen jaren hebben deze ontwikkelingen zich vertaald in nieuwe lokale verordeningen. De huidige verordening maatschappelijke ondersteuning dateert uit 2024. De beleidsregels maatschappelijke ondersteuning zijn voor het laatst in augustus 2022 aangepast.

Vanuit beleid en de uitvoering wordt aangegeven dat de verordening en de daarbij behorende beleidsregels op een aantal punten verouderd zijn. Veranderende wetgeving, recente jurisprudentie en maatschappelijke ontwikkelingen zijn hier de reden van. Ook is er vanuit beleid en uitvoering behoefte aan een goed leesbare verordening met een duidelijke toelichting. Daarnaast is het beleidsmatig van belang dat verordeningen goed aansluiten bij de beleidsuitgangspunten van het Fries Integraal Zorgakkoord (hierna: FrIZa), het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (hierna: AZWA) en de ontwikkeling van de stevige lokale teams.

De samenwerking tussen de gemeente Vlieland en Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân (hierna: Dienst) is na de laatste herziening door middel van een samenwerkingsovereenkomst geactualiseerd. In de nieuwe verordening zijn ook deze samenwerkingsafspraken verwerkt.

Bij de herzieningen is de Schulinck-modelverordening als uitgangspunt genomen.

Beoogd resultaat

Met de verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Vlieland 2027 beschikt de gemeente over een actueel, duidelijk en uitvoerbaar juridisch kader dat aansluit bij landelijke ontwikkelingen, lokale beleidsambities en uitvoeringspraktijk, en draagt daarmee bij aan een rechtmatige, consistente en passende ondersteuning aan inwoners.

Relatie met omgevingsvisie

De verordening Wmo 2027 draagt bij aan de sociale doelstellingen van de gemeente Vlieland, waaronder het ondersteunen van inwoners om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen wonen en mee te doen in de samenleving. Daarmee sluit de verordening aan bij het streven naar een leefbare, inclusieve en toegankelijke gemeente.

Argumenten

Argumenten

1.1 De verordening brengt het Wmo-kader in overeenstemming met actuele wetgeving, jurisprudentie en uitvoeringspraktijk

Sinds de vaststelling van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Vlieland 2024 hebben ontwikkelingen in wetgeving, jurisprudentie en uitvoeringspraktijk geleid tot de noodzaak om de lokale regelgeving te actualiseren. De verordening 2027 verwerkt deze ontwikkelingen en biedt daarmee een actueel en juridisch houdbaar kader voor de uitvoering van de Wmo 2015.

1.2 De verordening verduidelijkt de toegang tot maatschappelijke ondersteuning

In de nieuwe verordening zijn de stappen van melding, beoordeling van de melding, onderzoek en aanvraag afzonderlijk uitgewerkt. Daarnaast is vastgelegd welke aspecten tijdens het onderzoek moeten worden betrokken en welke oplossingen eerst moeten worden onderzocht voordat een maatwerkvoorziening wordt ingezet. Hierdoor ontstaat meer duidelijkheid voor inwoners en medewerkers over het proces van hulpvraag tot besluitvorming.

1.3 De verordening sluit beter aan bij de uitgangspunten van het Fries Integraal Zorgakkoord, het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord en de werkwijze van het gebiedsteam

De verordening legt nadrukkelijk vast dat eerst wordt gekeken naar eigen kracht, gebruikelijke hulp, mantelzorg, het sociaal netwerk, algemene voorzieningen en ondersteuning vanuit het gebiedsteam. Daarmee sluit de verordening beter aan bij de beleidsvisie van het FrIZa/AZWA, de ontwikkeling van stevige lokale teams en de transformatie van het sociaal domein waarbij ondersteuning zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig wordt ingezet.

1.4 De verordening sluit beter aan bij de huidige samenwerking met de Dienst

Sinds de vorige herziening zijn de samenwerkingsafspraken tussen de gemeente Vlieland en de Dienst geactualiseerd. Deze afspraken zijn verwerkt in de verordening, waardoor verantwoordelijkheden, taken en uitvoeringsprocessen beter aansluiten bij de huidige praktijk.

1.5 De verordening verbetert de leesbaarheid en uitvoerbaarheid

De verordening is inhoudelijk en redactioneel herzien. Begrippen zijn verduidelijkt, artikelen zijn logischer geordend en voorzien van een uitgebreide toelichting. Hierdoor ontstaat een beter leesbaar en beter toepasbaar instrument voor inwoners, medewerkers, aanbieders en bezwaar- en beroepsprocedures.

Kanttekeningen/risico’s

1.1 De nieuwe verordening vraagt aanpassing van werkwijzen en beleidsregels
De verordening bevat een uitgebreidere beschrijving van de toegang tot maatschappelijke ondersteuning en introduceert nieuwe beoordelingskaders voor onder meer eigen kracht, gebruikelijke hulp, pgb's en de inzet van het gebiedsteam. Voor een consistente toepassing van de verordening is het noodzakelijk dat de beleidsregels, werkprocessen en uitvoeringsdocumenten hierop worden aangepast en medewerkers hierover worden geïnstrueerd. De noodzakelijke implementatie vindt plaats binnen de reguliere werkzaamheden van gemeente en Dienst en wordt daarom als aanvaardbaar beschouwd.

1.2 Actualisering van de verordening kan leiden tot nieuwe bezwaar- en beroepsprocedures
De gewijzigde bepalingen over eigen kracht, gebruikelijke hulp, ondersteuning door het gebiedsteam en de beoordeling van aanvragen kunnen in individuele situaties aanleiding geven tot bezwaar of beroep. Dit risico is inherent aan de uitvoering van de Wmo. Juist doordat de verordening beter aansluit bij actuele wetgeving en jurisprudentie en de toegangsprocedure uitgebreider is vastgelegd, wordt de juridische houdbaarheid van besluiten versterkt. Het risico wordt daarom als beheersbaar beoordeeld.

Alternatieven

Alternatief A: De huidige verordening 2024 in stand laten
Dit alternatief wordt niet geadviseerd. De huidige verordening sluit op onderdelen onvoldoende aan bij actuele jurisprudentie, gewijzigde uitvoeringsprocessen, de geactualiseerde samenwerking met de Dienst en de beleidsmatige ontwikkelingen binnen het (brede) sociaal domein. Ook blijven de gewenste verduidelijkingen rondom de toegang tot ondersteuning en de beoordeling van aanvragen dan achterwege.

Alternatief B: Alleen de beleidsregels actualiseren
Dit alternatief wordt niet geadviseerd. Een belangrijk deel van de voorgestelde wijzigingen heeft betrekking op onderwerpen die op grond van de Wmo 2015 in de verordening zelf moeten worden geregeld, zoals onderdelen van de toegangsprocedure, beoordelingscriteria en bepalingen over pgb's. Het uitsluitend aanpassen van beleidsregels leidt daarom niet tot een volledig actueel en juridisch robuust kader.

Alternatief C: Vaststellen van de verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Vlieland 2027
Dit alternatief heeft de voorkeur. De gemeente beschikt daarmee over een actueel, juridisch houdbaar en uitvoerbaar kader dat aansluit bij de wet, jurisprudentie, lokale beleidsdoelen en de huidige uitvoeringspraktijk. Hierdoor wordt de rechtmatigheid, uniformiteit en begrijpelijkheid van de uitvoering van de Wmo versterkt.

Uitvoering

Na vaststelling van deze verordening door de raad zal deze worden gepubliceerd op overheid.nl. De daarbij behorende beleidsregels worden momenteel geschreven en in december 2026 ter besluitvorming voorgelegd aan het college.

Participatie

In november 2025 is gestart met een projectteam met als aanpak om stapsgewijs toe te werken naar een juridisch houdbare en uitvoerbare herziening van de verordening maatschappelijke ondersteuning 2024 en de beleidsregels 2022. Het doel van de herziening was een goede aansluiting van de verordening op de actuele jurisprudentie, de beleidsuitgangspunten van FrIZa/AZWA (versterken sociale basis) en werkwijze van zowel de lokale gebiedsteams als de Dienst.

Het projectteam bestond uit:

- Kwaliteitsmedewerker uit het gebiedsteam Waadhoeke
- Adviseur Dienst
- Medewerker Eilandteam Terschelling
- Beleidsadviseur samenleving (ook projectleider)

Tijdens de vergadering van 9 april 2026 van de Themagroep Wonen, Zorg en Welzijn van de Adviesraad Sociaal Domein (ASD) van Noardwest Fryslân is er een toelichting gegeven op de belangrijkste wijzigingen in de nieuwe verordening en de reden daarvan. Ook is aandacht besteed aan het gevolgde proces.

Eind juni jl. is de definitieve concept verordening ter advisering aan de ASD voorgelegd. Medio augustus hebben wij van hen het advies ontvangen. Dit advies is met bijgevoegde reactienota beantwoord.

Communicatie

Na vaststelling van deze verordening door de raad zal deze worden gepubliceerd op overheid.nl. Daarnaast wordt de verordening intern verspreid onder de gebiedsteammedewerkers en de Dienst.

Financiën

De nieuwe verordening Wmo 2027 is erop gericht om iedere inwoner passende ondersteuning te bieden. Daarbij moet worden opgemerkt dat voordat die ondersteuning in de vorm van een maatwerkvoorziening geboden wordt er kritisch wordt gekeken welke andere mogelijkheden eerst kunnen worden benut. Doordat hierdoor nog meer het accent gelegd wordt op de eigen kracht en de zelfredzaamheid van de inwoner is de verwachting dat de kosten van de maatschappelijke ondersteuning de komende jaren beter beheersbaar worden.

Juridische Zaken

De jurist van de Dienst heeft naast het projectteam meegelezen en geadviseerd.

Bijlagen

1. Bijlage 1: verordening maatschappelijke ondersteuning 2027 gemeente Vlieland
2. Bijlage 2: advies van de Adviesraad verordening Wmo 2027 d.d. 17 augustus 2026
3. Bijlage 3: reactienota op het advies van de Adviesraad verordening Wmo 2027 d.d. 7 september 2026
4. Bijlage 4. Was/wordt toelichting verordening Wmo 2027 gemeente Vlieland

Burgemeester en wethouders van Vlieland, 13 oktober 2026
M. Schrier, burgemeester
A. Idema, gemeentesecretaris

De raad van de gemeente Vlieland,

1. heeft het voorstel van burgemeester en wethouders van 13 oktober 2026 gelezen;

2. heeft rekening gehouden met: het schriftelijk advies van de Adviesraad Sociaal Domein d.d. 17 augustus 2026 en de reactienota van het college

Besluit

1. De Verordening maatschappelijke ondersteuning 2027 gemeente Vlieland vast te stellen.
1. De Verordening maatschappelijke ondersteuning 2027 gemeente Vlieland vast te stellen.

Besloten in de openbare raadsvergadering van 23 november 2026

De griffier, De voorzitter,

G. van Essen M. Schrier